

din Ardeal.

FOAIE UMORISTICĂ ȘI DE LITERATURĂ POPORALĂ CU ILUSTRĂȚII.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ: LA 1 ȘI 15 A FIECĂREI LUNI STILUL VECHIU.

Redacția: Arad, Fejsze utca 32.

Aici să trimite tot, ce privește
redacția: manuscrise, foi și alteleRedactor responsabil:
NICU STEJĂREL în ARAD.
Proprietar și editor:
BANCA „INDUSTRIA” în DEVA.Abonamentele, inserțiunile și tot ce
privește administrația să se trimită la
Administrația „Cucu din Ardeal”, Deva.PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 4 coroane, pe $\frac{1}{2}$ an 2 coroane, pe $\frac{1}{4}$ an 1 coroană.

Ce n'a fost și nu va fi.*)

— De Dr. I. T. Mera. —

A fost ce a fost, că dacă n'ar fi fost nu s'ar povesti.

A fost odată și nu tocmai demult, un moșneag bătrân ca iarna și sărac ca vai de capul lui.

Moșneagul acesta avea trei feciori mari și toată averea lui era un amnar, o cremene și o bucată de iască, cu ajutorul cărora aprindea focul și mai gorgonia sărăcia dimpregiurul său.

Rupt de greutatea vieții și de mulțimea anilor împliniți, moșneagul a căzut la zăcare și slăbea văzând cu ochii. Fecioii îl îngrijau ca pe

tatăl lor, netrecând întru nimic peste voința lui și așteptau cu durere hotărîrea lui Dumnezeu.

Când a simțit moșneagul, că ceasul său cel de pe urmă se apropie, a chemat ficiorii la patul său de moarte și le-a împărțit averea, ce aveau să moștenească. Drept și bun, cum era moșneagul, a făcut trei părți asemenea și a dat unuia amnarul, celuiialalt cremenea, iar la al treilea bucată de iască.

Bătrânul părinte și-a binecuvântat ficiorii, le-a dat povețe pentru căile vieții, i-a sărutat pentru cea de pe urmă oară și a închis ochii pentru toate veacurile.

Ficiorii l'au îngropat sărăcește, cum au putut, apoi după ce au împărțit moștenirea părintească, au plecat în lume, să-și cerce norocul. Și pe rând, cum le-a venit vremea, s'au însurat cu

*) „Din lumea basmelor”. — Prețul Lei 3.50.

câte-o mireasă, inimii aleasă; că, mă rog, așa-i făcut omul, să aibă cu cine-și împărți bucuriile și năcazurile vieții.

Și așa spune povestea, că sau iubit oamenii nostri așa cum pot să se iubească aceia, cari nu au decât sărăcia și inimile în pept.

Un lucru însă se zice, că n'a plăcut celor trei cumnate.

Și acel lucru era, că de câteori mergeau bărbații la trebile lor, trebuia să meargă totdeauna împreună, din pricină, că numai toți trei în tovărășie puteau ațita focul în locurile lor de popas. Mă rog știți d-voastră, că omul sărac fără foc nu-i om deplin. La foc se încălzește în vreme de frig, la foc își încălzește bucăturile, ce câștigă cu sudoarea feții și focului pălpăitor, în jurul căruia petrece nopți în nedormire, îi destăinuiește năcazurile sale multe.

Astfel perdeau oamenii mei multă vreme fără folos și fără căpătare.

Ce se gândesc cumnatele odată, să fure sculele de foc dela bărbați, doară-i vor despărți în oarecareva chip, — pentrucă, mă rog d-voastră pe acele vremuri numai amnarul și cremenea puteau ațita blagoslovita de flăcările. Se vorbesc ele pe sub ascuns, să nu le știe bărbații și într'o noapte, când aceștia dormiau obosiți de munca zilei, se scoală una tiptil-tiptil și ia dela ei sculele cele cu pricina, fără ca vre-unul să fi simțit ceva.

A doua zi pleacă bărbații la lucru și poposesc peste noapte într'un codru mare și sălbatec. Oamenii mei adună niște surcele uscate, mai niște golomoz și le așază grămadă în dosul unei scorburi, ca să facă foc. Când era golomozul așezat într'un loc mai gropinos și surcelele puse peste el, dă unul după amnar, dă celalalt după cremene, al treilea după iască, dar sculele ca 'n palmă. Caută bieții oameni și mai caută, de nici locșorul de sub limbă nu a rămas necăutat de ei, dar vorba ceia: «ia de unde nui!»

Cum stau ei și privesc în întunecul nopții gândindu-se, că ce ar fi de făcut, vede fratele cel mai mare o zare depărtată, ce acuși se stingia, acuși se aprindea iarăși veselă și se ridică cătră cerul înourat, bagsama după cum bătea vântul, când mai tare când iarăși mai domol.

— Eu mă voi duce la focul, ce se vede colo înspre miez-noapte și voi aduce un tă-

ciune, că despre partea sculelor noastre, văd eu, că putem amorți, de va da la noapte o drăguță de brumă.

Ne mai așteptând învoirea fraților săi plecă în pas bun. Și a mers omul nostru și a mai mers de era cloșca mai deasupra creștetului, când a ajuns la foc și de grăbit ce era nici nu simția răcoarea, ce se lăsase peste văile prin care trecea. Și era dragul meu un foc năzdravan acela, de porc să pârjolești la el nu alta; iar în jurul focului ședea încolăcit un bălaur cu dinți de oțel și sufla numai trândav de dogoreala flăcării, ce o izbea vântul în toate părțile.

Când vede omul dihania, vrea să se întoarcă înapoi, dar îl ochise năzdrăvanul și-l chemă îndărăpt.

Bietul om se întoarce de silă ca de voie bună și-i zice bălaurului:

— Bună seara!

— Mulțam, prânzul meu de mâne dimineată — răspunse bălaurul.

— Că n'oi fi prânzul tău, — zice omul nostru cam cu jumătate de gură.

— Nu, dacă mi-i ști spune povestea despre ce nu a fost și nu va fi!

— Că ți-oiu spune-o. Ți-oiu spune cum se vinde aiul în târg.

— Acea o știu eu! — zise bălaurul și-l legă pe bietul om de un copac alături.

Cei doi frați așteaptă cât așteaptă, dar când văd, că fratele cel mai mare zăbovește prea de tot, se socotește cel de mijloc și pleacă și el să vadă ce e.

Când se apropie de foc, zărește bălaurul și vrea să se deie înapoi, dar și pe el îl ochise dihania și l chemă îndărăpt.

Omul se întoarce și dă bălaurului:

— Bună seara!

— Mulțam, prânzul meu de mâne la amiază!

— Că n'oiu fi prânzul tău, — zice omul înspăimântat, fiind — că dăduse cu ochii și de frate — său de lângă copac.

— Nu, dacă mi-i spune povestea, care nu a fost și nu va fi!

— Că ți-oiu spune-o. Ți-oiu spune cum se vinde ceapa în târg.

— Acea o știu și eu ochii închiși — zice bălaurul și-l leagă și pe el de un alt copac lângă fratele său.